

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE SALUT

15577

Resolució d'inici del procediment de presa de mesures administratives de reacció en relació amb el subministrament o la venda, en l'àmbit ludicorecreatiu, d'òxid nítrós mitjançant dispositius per facilitar-ne la inhalació.

Antecedents de fet

Primer. La Policia Local de l'Ajuntament de Calvià ha comunicat a la Direcció General de Salut Pública i Consum que ha aixecat actes denúncia per haver detectat en diversos locals d'oci de Calvià, en la modalitat de venda directa al consumidor, la comercialització i dispensació als clients d'òxid nítrós (N2O) mitjançant dispositius que en permeten la inhalació, com ara els globus inflats amb aquesta substància.

Segon. Sengles informes de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses del Ministeri de Justícia, com també la Fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia, posen de manifest els riscos per a la salut que suposa la inhalació d'òxid nítrós. A sol·licitud d'aquesta Direcció General, com a conseqüència de les tasques d'investigació i actuacions que duu a terme el Servei de Control de Mercat i Xarxa d'Alerta de Consum, s'ha facilitat una còpia de la documentació esmentada.

La Fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia indica, quant als efectes per a la salut, que l'òxid nítrós pot causar irritació respiratòria i, concretament, s'ha informat d'emfisema intersticial i pneumatomeidiastí degut a la inhalació de dispensadors de crema batuda; s'ha informat d'asfíxia seguida de mort per la inhalació intencionada d'òxid nítrós; els efectes aguts d'emmetzinament són deguts principalment a l'asfíxia; els indicis i símptomes poden incloure mal de cap, marejos i excitació que poden progressar a depressió del SNC, convulsions i mort; s'ha informat de vòmits i nàusees, d'hipertensió i arítmies cardíques, i el contacte amb el líquid pot provocar congelació.

En el mateix sentit, l'informe de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries conclou que el consum d'òxid nítrós per via inhalatòria té efectes adversos sobre l'organisme, que hi ha reaccions creuades amb altres substàncies i que el risc vital, quant a la producció de morts, és baix però existent; que els seus efectes nocius i el perill del seu ús justifiquen per si mateixos el fet que no s'usi fora de fins mèdics o industrials concrets i que sigui encara, si cal, molt més restrictiu l'ús en el context de la gent jove.

L'informe de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses indica que el producte pot 'produir interaccions de potenciació amb l'alcohol, una combinació que es dona freqüentment, pels seus efectes depressors del sistema nerviós central' i conclou: 'L'ús de gas òxid nítrós inhalat i amb fins recreatius suposa un risc per a la salut. No se'n pot acceptar la utilització en globus, càpsules, joguets, etc., amb la finalitat de ser inhalat. La introducció d'òxid nítrós en globus és un mal ús d'un gas que té unes aplicacions molt concretes, entre d'altres com a propulsor o fàrmac anestèsic.'

Fonaments de dret

Primer. L'article 72 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, permet que l'òrgan competent per a la iniciació d'un procediment administratiu pugui, en casos d'urgència i per a la protecció dels específics interessos implicats, adoptar les mesures provisionals corresponents en els supòsits que preveu la Llei. Aquest procediment s'inicia per la via d'urgència segons el que disposa l'article 50 de la Llei esmentada.

Segon. L'article 11 del Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, estableix que els productes i serveis posats al mercat han de ser segurs i no han de suposar cap risc per a la salut i seguretat de les persones.

L'article 15 de la norma esmentada faculta l'Administració pública competent per adoptar les mesures necessàries i proporcionades per a la desaparició del risc inclosa la intervenció directa sobre les coses. En el mateix sentit, l'article 13 f de la mateixa norma estableix com a obligació, per a qualsevol empresari, la de retirar, suspendre o recuperar dels consumidors i usuaris, mitjançant procediments eficaços, qualsevol bé que suposi un risc previsible per a la salut i seguretat de les persones.

Tercer. L'article 9 de la Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears, preveu el deure general de seguretat dels productes i serveis, que es pondera en relació amb la seva natura i utilització, com també amb les característiques dels consumidors a qui van destinats.

En relació amb aquests criteris legals de ponderació del risc, a més dels informes científics que fan palesos els riscos per a la salut de la inhalació de l'òxid nítrós, s'ha de tenir en compte en el present cas que la seva comercialització mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació constitueix una forma d'utilització anormal i insegura del producte i que aquesta forma de dispensació es fa en locals d'oci i terrasses, cosa que permet la combinació amb begudes alcohòliques, amb el consegüent efecte multiplicador del risc per a la salut.

L'article 5 de la Llei 1/1998 considera, entre altres col·lectius que han de ser objecte d'una protecció especial, els joves i menors d'edat, els turistes i les persones desplaçades temporalment de la seva residència habitual, que són, en aquest cas, col·lectius a qui majoritàriament es destina aquesta activitat.

L'article 43 de la Llei 1/1998 estableix que l'autoritat competent ha d'adoptar mesures cautelars o preventives quan hi hagi clars indicis de risc per a la salut i seguretat dels consumidors i usuaris, i l'article 44 permet, entre aquestes mesures, la retirada del mercat de productes i la suspensió de funcionament d'un element de l'establiment o servei.

Quart. L'objectiu del Reial decret 1801/2003, de 26 de desembre, sobre seguretat general dels productes, és garantir que els productes que es posin en el mercat siguin segurs. D'acord amb el seu article 1.2, 'les disposicions d'aquest Reial decret s'apliquen a qualsevol producte destinat al consumidor, inclosos els oferts o posats a disposició dels consumidors en el marc d'una prestació de serveis perquè aquests els consumeixin, manegin o utilitzin directament, o que, en condicions raonablement previsibles, pugui ser utilitzat pel consumidor encara que no li estigui destinat, que se li subministri o es posi a la seva disposició, a títol oneros o gratuït, en el marc d'una activitat comercial, ja sigui nou, usat o recondicionat'.

Per garantir el compliment d'aquest deure general de no perjudicar ni posar en risc la salut i seguretat dels consumidors, el Reial decret 1801/2003 estableix l'obligació de productors i distribuïdors de produir i distribuir únicament productes segurs.

L'article 8.1 del Reial decret esmentat estableix que 'els òrgans administratius competents, d'ofici o com a conseqüència de les denúncies o reclamacions que presentin els consumidors o altres parts interessades, han d'adoptar les mesures que preveu aquest capítol amb la màxima celeritat o fins i tot immediatament quan siguin necessàries per garantir la salut o la seguretat dels consumidors'.

Cinquè. L'article 10 del Reial decret 1801/2003 preveu l'adopció de mesures administratives de reacció i faculta els òrgans administratius competents per adoptar les mesures imprescindibles per restablir o garantir la salut i seguretat, inclosa la prohibició de subministrament i posada en el mercat de tot producte sobre el qual existeixin indicis raonables d'inseguretat.

En el present cas, el subministrament i la venda d'òxid nítrós mitjançant dispositius que permetin inhalar-lo, constitueix una actuació que posa en risc la salut i seguretat dels consumidors, com es posa de manifest en l'informe de l'Institut Nacional de Toxicologia, en l'informe de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries i en la Fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia.

En conseqüència, ja que es tracta d'una forma d'utilització insegura del producte, que suposa un risc per a la seguretat i la salut dels consumidors, i sobre la base del que estableix l'article 15 del Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, en relació amb els articles 8, 10, 11 i 12 del Reial decret 1801/2003, i d'acord amb les facultats que tenc atribuïdes en virtut del que disposa l'article 2.5 a del Decret 6/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en concordança amb el que estableixen l'article 30.47 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer); el Decret 100/1993, de 2 de setembre, d'atribució de competències en matèria de sanitat, acció social i defensa del consumidor i de l'usuari, i l'Ordre de la consellera de Salut i Consum de dia 11 d'abril de 2002 de funcions de la Conselleria de Salut i Consum, dicta la següent

Resolució

Primer. Procedir d'ofici a la iniciació del present procediment administratiu d'adopció de mesures per garantir el deure de seguretat general dels productes.

Segon. Prohibir en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la comercialització i el subministrament, en l'àmbit ludicorecreatiu, d'òxid nítrós (N₂O) mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació per part dels consumidors, fins que es resolgui aquest procediment i que tindrà efectes des de l'endemà de la publicació d'aquesta Resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Tercer. Publicar aquesta Resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Quart. Establir, sobre la base de l'article 86 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, un tràmit d'informació pública, per un termini de quinze dies hàbils comptats des de l'endemà de la publicació d'aquesta Resolució, durant el qual es podrà consultar l'expedient en les dependències de la Direcció General de Salut Pública i Consum, i formular les al·legacions que s'estimin convenients en relació amb el seu contingut.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució, que no exhaureix la via administrativa, s'hi pot interposar un recurs d'alçada davant el conseller de Salut en el termini d'un mes, comptador des de l'endemà de la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb l'article 115 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i l'article 58 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Palma, 8 d'agost de 2013

El director general de Salut Pública i Consum

Luis Rafael Santiso Martínez

